

YHTEENVETO VUODEN 2014 TANSSIN ESITYS- JA KATSOJATILASTOISTA

Vuonna 2014 yli 450 000 katsojaa näki suomalaista tanssia. Kokonaiskatsojamäärä on kasvanut lähes viisi prosenttia edellisvuodesta. Kantaesitysten määrä nousi yli kuudella prosentilla, mutta kokonaisesityskerrat vähenivät aavistuksen.

Vapaiden ryhmien ja yksittäisten koreografien tuottamien esitysten määrä kasvoi suhteessa VOS-tanssiryhmiin ja suuriin teattereihin. Vapaiden ryhmien ja koreografien esitysmäärät muodostivat lähes puolet (noin 49 prosenttia) kokonaisesitysmäärästä, mikä tarkoittaa kahdeksan prosentin kasvua verrattuna edelliseen vuoteen.

Esitys- ja katsojamäärät

Tanssiesitysten kokonaismäärä vuonna 2014 oli 3055, joka on 15 esitystä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Ilmaisesityksiä järjestettiin 176 ja vierailuesityksiä 181. Nämä esitykset sisältyvät kokonaislukuun. Ilmaisesitysten määrä laski reilu 10 prosenttia kun taas vastaavasti vierailuesitysten määrä nousi lähes 25 prosenttia.

Vuonna 2014 kantaesitettiin 171 teosta, mikä on kymmenen ensi-iltateosta enemmän kuin edellisenä vuonna. Näistä VOS-tanssiryhmät ja -tuotantokeskukset tuottivat noin 28 prosenttia. Helsinki Dance Companyn ja Suomen Kansallisbaletin osuus kantaesityksistä oli vähän alle kolme prosenttia. Vapaiden tanssiryhmien osuus kattaa 49 prosenttia ja itsenäisesti työskentelevät koreografit tuottivat reilu 25 prosenttia kaikista kantaesityksistä.

Yhdentoista VOS-tanssiryhmän osuus esitysmäärästä oli edellisten vuosien tapaan suurin: yli 45 prosenttia. Osuus on hieman pienempi kuin vuonna 2013. Suomen Kansallisbaletin ja Helsinki Dance Companyn osuus kokonaisesitysmäärästä oli vähän yli viisi prosenttia, joka on noin prosenttiyksikön vähemmän kuin edellisenä vuonna (6,2 prosenttia).

Lähes 29 prosenttia kokonaisesitysmäärästä koostuu vapaiden tanssiryhmien esityskerroista. Osuus nousi verrattuna vuoteen 2013. Yksittäisten koreografien osuus esitysmäärästä oli reilu 20 prosenttia, mikä on lähes kolme prosenttiyksikköä enemmän kuin edeltävänä vuonna. Vertailuarvona käytetyssä esitysmäärässä ei ole mukana vierailu- tai ilmaisesityksiä.

Tanssin kokonaiskatsojamäärä oli 450 358, joka on lähes viisi prosenttia enemmän kuin edellisenä

vuonna (2013: 429 999) ja yli 13 prosenttia enemmän kuin vuonna 2012 (395 286).

Kaikista tanssin katsojista VOS-tanssiryhmien ja -tuotantokeskusten osuus oli lähemmäs 40 prosenttia, joka on lähes sama luku kuin edellisenä vuonna. Suomen Kansallisbaletin ja Helsinki Dance Companyn katsojamäärä oli noin 21 prosenttia tanssin kokonaiskatsojamäärästä. Suurten teattereiden ja VOS-tanssiryhmien katsojamäärien yhteenlaskettu osuus laski verrattuna edelliseen vuoteen, mutta muodosti silti reilusti yli puolet (60,9 prosenttia) tanssin kokonaiskatsojamäärästä.

Vapaiden tanssiryhmien osuus kaikista katsojista oli reilu 24 prosenttia. Vapaiden ryhmien yleisömäärät kasvoivat reilu 11 prosenttia. Yksittäisten koreografioiden osuus kokonaiskatsojamäärästä oli lähes 15 prosenttia. Yksittäisten koreografioiden kokonaiskatsojamäärä on kasvanut yli 20 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vertailuarvona käytetty katsojamäärä sisältää vierailu- ja ilmaisesitykset.

Yksittäisten koreografioiden katsojista reilu 71 prosenttia maksoi pääsylipun. Vuonna 2013 vastaava luku oli 58 prosenttia. Vapaiden tanssiryhmien katsojista reilu 53 prosenttia oli maksanut lipustaan. Vuonna 2013 vastaava luku oli yli 85 prosenttia. Vapaiden tanssiryhmien alempi prosenttiluku selittynee ilmaistapahtumien suurilla katsojamäärillä, jotka nostavat ilmaiskatsojien osuutta.

VOS-tanssiryhmien katsojista lähes 88 prosenttia oli maksanut lipustaan ja suurten teattereiden tanssiryhmillä vastaava osuus oli 97 prosenttia. Osuudet vastaavat edellisen vuoden lukuja.

Vuonna 2014 tanssin aluekeskukset osallistuivat 49 kantaesityksen tuottamiseen (2013: 39). Aluekeskukset tuottivat yhteensä 745 (2013: 569) esitystä ja vastaanottivat 100 (2013: 115) vierailuesitystä. Aluekeskusten järjestämien esitysten kokonaiskatsojamäärä oli 72 800 (2013: 78 790). Verrattuna edelliseen vuoteen, aluekeskusten esityskerrat kasvoivat yli 30 prosenttia, kun taas katsojamäärät laskivat reilu seitsemän prosenttia.

Esitykset ulkomailla

Vuoden 2014 aikana nähtiin 37 suomalaisen tanssiryhmän ja koreografin teoksia yhteensä 28 eri maassa. Maiden ja vierailujen määrä pysyi lähes samalla tasolla. Suomalaiset tanssiryhmät tai koreografit esiintyivät eniten Ruotsissa tai Saksassa, missä nähtiin yli kolmannes kansainvälisistä esityksistä. Myös Norjassa, Venäjällä ja Ranskassa esiinnyttiin ahkerasti.

Kaikkiaan ulkomailla nähtiin 158 suomalaista tanssiesitystä, joiden kokonaiskatsojamäärä oli 39 290.

Kansainvälisten esitysten katsojamäärä muodostaa lähes yhdeksän prosenttia suomalaisen tanssin kokonaiskatsojamäärästä. Verrattuna edelliseen vuoteen ulkomaiset esitysmäärät laskivat noin 16 prosenttia, mutta katsojamäärät kasvoivat lähes kahdeksan prosenttia.

Vapaiden ryhmien ja yksittäisten koreografien osuus esityskerroista oli 67 prosenttia ja katsojamäärästä lähes 60 prosenttia. Vapaiden ryhmien ja koreografien osuus sekä katsojista että esityskerroista kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna.

Tilastoinnin perusteet

Tanssin tilastoihin kootaan suomalaiset ammattitanssiesitykset, niihin myydyt liput ja kokonaiskatsojamäärät sekä kantaesitykset. Tilastossa ei ole mukana tanssijoiden tai tanssiryhmien osaesityksiä erilaisissa monitaiteellisissa tuotannoissa eikä tanssioppilaitosten oppilasesityksiä. Mukaan ei lasketa myöskään esimerkiksi televisiolle tai elokuvalle tehtyjä koreografioita.

Tänä vuonna tilastoissa on mukana myös Loikka – tanssielokuvafestivaalin esitys- ja katsojaluvut. Jatkossa tullaan entistä kattavammin tilastoimaan myös tanssielokuvien osuutta ryhmien ja koreografien esitys- ja katsojamääristä.

Tilastotiedot kerätään suoraan tanssiryhmiltä, tuotantokeskuksilta, yksittäisiltä koreografeilta ja aluekeskuksilta. Vaikka tilastot eivät ole täysin kattavat, tilasto antaa varsin luotettavan kuvan suomalaisen tanssin esitysvolyymistä ja yleisömääristä.

Teatterin Tiedotuskeskus kerää tiedot VOS-tanssiryhmien ja -tuotantokeskusten (teatteri- ja orkesterilain piirissä olevien) osalta. Tanssin Tiedotuskeskuksen kokoamissa tanssin tilastoissa tiedot yhdistetään siten, että suuret laitosteatterit (Suomen Kansallisbaletti, Helsinki Dance Company), VOS-toimijat, vapaat tanssiryhmät ja yksittäiset koreografit käsitellään omina alaryhminään.

Vuodesta 2006 alkaen tanssiryhmien keskinäiset yhteistuotannot on tilastoitu molempien tuotanto-osapuolien kohdalla. Vertailtaessa vapaiden ryhmien lukuja vuosilta 2000–2005 on katsottava julkaistuja erittelytaulukoita. Vuodesta 2008 alkaen yksittäisten koreografien yhteistuotannot tanssiryhmien kanssa näkyvät myös yksittäisten koreografien kohdalla.

Ryhmien ja yksittäisten koreografien keskinäiset vierailut sekä yhteistuotannot vähennetään kokonaiskatsojamääristä. Lisäksi kokonaisluvuista vähennetään yhteisesityksistä syntyvät päällekkäisyydet. Yhteistuotantojen myydyt liput ja esityskerrat erotellaan omassa sarakkeessaan, molempien

tuotanto-osapuolien kohdalle. Luku ei kerro vapaan ryhmän yhteistuotannot tanssin aluekeskuksen kanssa.

Uutena tunnuslukuna esitetään lisäksi keskikatsojamäärät. Luku saadaan jakamalla kokonaiskatsojamäärä kokonaisesityskerroilla. Näin ollen luvussa on mukana sekä myydyt että ilmaiset liput.

Tanssin aluekeskusten toiminta eritellään omassa taulukossaan. Taulukko kertoo, kuinka monen kantaesityksen ja esityksen järjestämiseen aluekeskukset ovat osallistuneet, ja mikä on näiden esitysten katsojamäärä. Kokonaistilastoissa esitykset ja katsojat tilastoidaan tanssiryhmän tai koreografian kohdalle. Aluekeskusten muuta toimintaa kuten yleisötyötä ei tässä yhteydessä ole tilastoitu. Sama koskee kaikkia tanssiryhmiä ja yksittäisiä koreografeja.

Suomalaisten tanssijoiden ja tanssiryhmien vierailut ulkomailla eritellään omaksi tilastokseen, mutta ulkomaanvierailut sisältyvät myös kokonaisesitys- ja katsojamääriin.

Kantaesitysluettelo sisältää tanssiryhmien ja koreografien ensi-illat. Suomalaisten koreografien kansainvälisille ryhmille tehdyt tilausteokset ei lasketa kotimaiseksi kantaesitykseksi. Sen sijaan kantaesitys, joka toteutetaan yhteistuotantona suomalaisen ja kansainvälisen ryhmän välillä sisällytetään kantaesitysten kokonaislukumäärään.

LISÄTIETOJA:

Tanssin Tiedotuskeskus, www.danceinfo.fi/tilastot

Päivitetty 25.6.2015